

Tulevaisuuden peruskoulu 2045

Vapaamuotoinen lausunto

Suomen Tekstiili ja Muoti ry

Suomen Tekstiili ja Muoti ry ja sen jäsenyritykset näkevät, että tulevaisuuden peruskoulun tulisi kasvattaa suomalaislapsista ja -nuorista kestäväään tulevaisuuteen uskovia, resiliентtejä ongelmanratkaisijoita ja laaja-alaisesti oppimisesta innostuneita aikuisia. Näillä taidoilla varmistamme tekstiili- ja muotialan tulevaisuuden tekijät, joilla on riittävät valmiudet jatko-opintoihin ja myöhemmin työelämässä halua kehittää omaa ja yrityksensä osaamista, ideoida innovatiivisia tuotteita ja palveluita sekä ottaa vastuuta ympäristöstä ja kannattavasta liiketoiminnasta.

Peruskoulun ydintehtävän tulee jatkossakin olla perustietojen ja -taitojen, lukemisen sekä matemaattisen ja luonnontieteellisen osaamisen, kehittämisessä. Suomalaisen koululaitoksen pitkää perinnettä näissä perusosaamisissa tulee vaalia ja vahvistaa jatkossakin.

Peruskoulu on paitsi sivistyksen ja hyvän elämän kivijalka, myös perustukset suomalaisen elinkeinoelämän menestykselle. Peruskoulun tulee tarjota lapselle ja nuorelle eväät hyvinvoinnin rakentamiseen ja yhteiskunnalliseen toimijuuteen, mutta myös näkemään uudenlaisia mahdollisuuksia työelämässä, yrittäjyydessä ja tutkimuksessa.

Kädentaidot huoltavat mieltä, kriisivalmiutta ja kestäväää huomista

Suomen Tekstiili ja Muoti pitää tärkeänä, että teknologiamurroksenkin keskellä tulevaisuuden peruskoulu kannustaa lapsia ja nuoria käsillä tekemiseen.

Lasten ja nuorten käsillä tekeminen on tutkitusti hyödyllistä monesta näkökulmasta: käsityöt kehittävät mm. motoriikkaa, avaruudellista hahmotuskykyä,

Auri Kohola

+358 40 823 9803

auri.kohola@stjm.fi

5/8/2025

SUOMEN
TEKSTIILI
& MUOTI

ongelmanratkaisutaitoja sekä aktivoivat aivoja kokonaisvaltaisesti. Peruskoulun käsityöopetus tukee myös oppilaiden hyvinvointia ja jaksamista, edistää muiden oppiaineiden omaksumista, ja on pohja monenlaisille jatko-opinnoille.

Kädentaidoilla on merkittävä rooli kotimaisen tekstiili- ja muotialan osaamisen takaamisessa, kuin myös suomalaisessa huoltovarmuudessa ja kestäväen kehityksen edistämisessä. Suomessa esimerkiksi ommellaan arkipukeutumisen lisäksi työvaatteita, tyynyjä, patjoja, telttoja, kulkuneuvojen istuimia, painevaatteita, pelastuspukuja ja ballistisia suojavarusteita. Kädentaidot ja niistä kumpuava luovuus ja innovatiivisuus ovat tärkeässä roolissa monessa muussakin alan työtehtävässä.

Kriisinhallinnan ja huoltovarmuuden näkökulmasta on elintärkeää, että meillä Suomessa säilyy käsityöosaaminen. Kriisitilanteessa meidän on pystyttävä edelleen tuottamaan tekstiilejä ja vaateista mm. puolustusvoimille, viranomaisille ja sairaaloille sekä huoltamaan ja korjaamaan jo olemassa olevia tuotteita.

Peruskoulun päättäneille nuorille arkiset motoriset taidot, kuten saksien, kynän ja viivaimen käyttäminen on entistä hankalampaa. Tekstiili- ja muotialan ammatilliset opettajat kommentoivat, että jo solmun tekeminen lankaan tai käsinompelu on opinnot aloittaneilla opiskelijoilla usein täysin hukassa. Perustaitojen puute hankaloittaa opinnoissa mukana pysymistä ja vaativampiin harjoitustöihin siirtymistä – mikä puolestaan heijastuu työelämään siirtyvän taitotasoon.

Kädentaidoilla on keskeinen merkitys myös kestävämmän huomisen luomisessa. Yksi arkisen kestäväen kulutuksen peruspilari on tuotteiden huoltamisessa, korjaamisessa ja kierrättämisessä, eli pyrkimyksessä pidentää niiden elinkaarta. Yleisesti käytetyn laskentakaavan mukaan tekstiilituotteen koko elinkaaren aikaisista hiilidioksidipäästöistä noin puolet syntyy sen valmistuksen ja puolet käytön aikana. Vaatteiden käyttökertojen tuplaaminen merkitsisi jo 44 prosentin vähennystä alan päästöissä (Ellen MacArthur Foundation, 2017). Korjaaminen ja huoltaminen siis kannattaa.

Kädentaidoilla on paitsi yksilöllinen myös laaja yhteiskunnallinen merkitys, jota ei saa unohtaa pohdittaessa tulevaisuuden peruskoulun arvoja, sisältöjä ja työskentelytapoja.

Vastuu ympäristöstä ja ihmisistä

Suomen Tekstiili ja Muoti näkee, että peruskoulun tulee tarjota lapsille ja nuorille perustiedot ja valmius kestävän huomisen rakentamiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa LUMA-osaamisen vahvistamista, oppiaineiden väliseen yhteistyöhön panostamista sekä laaja-alaisen osaamisen lujittamista. Lasten ja nuorten arkea lähellä olevat teemat ja ilmiöt helpottavat laajojen kestävyysteemojen, kuten kiertotalouden, käsittelyä. Vaatteet ja tekstiilit ovat jo varhain lähellä jokaisen lapsen arkea.

Elinkeinoelämän näkökulmasta vihreään siirtymään panostaminen luo Suomelle mahdollisuuksia kansainvälisen kilpailukyvyyn kasvattamiseen. Suomalainen tekstiili- ja muotiala on työskennellyt pitkään kestävyyskysymysten parissa ja alan yrityksistä löytyy lukuisia edelläkävijöitä, jotka omilla ratkaisullaan ja toimintatavoillaan edistävät vihreää siirtymää ja kasvattavat koko suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukykyä. Kestävyysosaaminen ja halu paremman tulevaisuuden luomiselle ovat perusedellytyksiä menestyksellemme, joihin peruskoulun tulisi luoda edellytyksiä.

Oppimisen ilon kautta kohti innovatiivisuutta

Nopeiden yhteiskunnallisten muutosten ja globaalien kriisitilanteiden keskellä ihmisiltä vaaditaan joustavuutta, resilienssiä, muutосkykyä ja ongelmanratkaisutaitoja. Ajantasaista ja tulevaa ennakoivaa osaamista rakennetaan elinikäisen oppimisen kautta. Suomen Tekstiili ja Muoti näkee, että valmiuksia läpi elämän jatkuvalle oppimiselle luodaan peruskoulussa syntyvän oppimisen ilon, halun oppia, kautta.

Innovaatioilla on merkittävä sija taloudellisen kehityksen eteenpäin viemisessä sekä yksilöille, yrityksille kuin yhteiskunnallekin. Tekstiili- ja muotialalla on tehty Suomessa kansainvälisestikin katsottuna korkealaatuista tutkimus- ja kehitystyötä esimerkiksi kuituinnovaatioiden ja tekstiilien kiertotalouteen liittyen. Potentiaalia on edelleen mm. biopohjaisissa materiaaleissa, brändien kehittämisessä ja erilaisten digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisessä toimialan kestävän kasvun kirittäjänä. Peruskoulussa luodaan pohjaa uusien innovaatioiden kehittämiselle, sekä T&K-työlle laajemminkin, vahvistamalla koululaisten ongelmanratkaisutaitoja ja kehittämällä innovaatiokasvatusta.

Auri Kohola

+358 40 823 9803
auri.kohola@stjm.fi

5/8/2025

SUOMEN
TEKSTIILI
& MUOTI

Suomen Tekstiili & Muoti

Suomen Tekstiili ja Muoti ry on suomalaisen tekstiili-, muoti- ja vaateteollisuuden keskeinen etujärjestö. Jäsenyrityksissämme tuotetaan kaikille tuttuun vaatteiden ja sisustustekstiilien lisäksi muun muassa kuitukankaita, vanulappuja, luotiliivejä, haavanhoitotuotteita, puupohjaisia kuituja, helikopterien laskeutumisverkkoja ja tuulivoimaloiden lapakomposiittien osia.

Tekstiileihin ja muotiin liittyy kiinteästi myös palveluja, kuten vuokrausta, korjaamista, 2nd hand -kauppaa, kierrätystä sekä erilaisia digitaalisia ratkaisuja vaatekokoa mittaavista sovelluksista 3D-avataariin ja virtuaalimaailmisiin.

Suomen Tekstiili ja Muodin jäsenyritykset tekevät noin 1,6 miljardin euron liikevaihtoa ja työllistävät 5 500 henkilöä Suomessa.

Suomen Tekstiili ja Muodin tärkein tavoite on edistää suomalaisen tekstiili- ja muotiteollisuuden kilpailukykyä, kestävää kehittymistä ja kansainvälistä kasvua. Alan tulevaisuusvision (2021) mukaan Suomen tekstiili- ja muotiala voi olla maailman vastuullisinta ja toimivinta vuonna 2035. Alan uudistumisella voitaisiin saavuttaa yli miljardin euron investoinnit, noin 17 000 uutta työpaikkaa ja maailmanlaajuinen maine kestävä kehityksen johtavana maana.

Auri Kohola

asiantuntija, osaaminen & vetovoima

Suomen Tekstiili & Muoti ry

auri.kohola@stjm.fi

p. 040 823 9803

Auri Kohola

+358 40 823 9803

auri.kohola@stjm.fi

5/8/2025

SUOMEN
TEKSTIILI
& MUOTI